

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ A KIADVÁNSOROZAT SZERKESZTÉSI ELVEIRŐL ÉS A FORRÁSKÖZLÉS ALAPELVEIRŐL	5
BEVEZETŐ	10
DOKUMENTUMOK.....	30
I. 1526–1711.....	30
1. II. Miksa császár egy házat és egy nemesi kúriát adományoz Zuhodoly András deáknak Alsónemesnép birtokon – Augsburg, 1566. április 12.	30
2. II. Miksa császár figyelmezteti Alsólendvai Bánffy Lászlót, hogy küldje el a birtokán működő protestáns nyomdászt, Hofhalter Rudolfot, valamint Bánffy László válaszelevele – Bécs, 1574. február 7.	32
3. Zala vármegye közgyűlésén bemutatták Pathay István alsólendvai prédikátor címereslevelét – Alsólendva, 1600. január 4.	34
4. Bánffy György és Kristóf Zala vármegye közgyűlésén bejelentett tiltakozása Bánffy Gáspár ellen, aki birtokán megtűri a gyalázatos dolgokat művelő Mósoczy Márk turniscei prédikátort, valamint Bánffy Gáspár tiltakozása – Egerszeg, 1600. január 27–29.....	34
5. Tiltakozás Zala vármegye közgyűlésén Ergely Ferenc veszprémi püspök ellen, aki elfoglalta a szentgyörgyhegyi templomot és elűzte a protestáns prédikátorokat – Alsólendva, 1617. január 18.....	36
6. Kihirdették Zala vármegye közgyűlésén a király rendeletét arról, hogy azokat a templomokat és iskolákat, amelyeket az ágostai és a helvét vallású emberek foglaltak el a katolikusoktól, vissza kell adni – Nemesapáti, 1711. január 15.....	37
7. Zala vármegye közgyűlésén beterveztették a veszprémi püspök javaslatait arról, hogy a törvényben megszabott ünnepeket a katolikusoknak és nem katolikusoknak is meg kell tartani, valamint arról, hogy a nem katolikusok a törvényben meghatározott helyeken kívül nem építhetnek templomokat és nem választhatnak prédikátorokat, illetve iskolamestereket – Szentgrót, 1711. augusztus 25.....	38
8. Zala vármegye közgyűlésén felolvasták az özvegy császárné levelét, amelyben elrendeli, hogy a vallásgyakorlás ügyében 1709-ben és 1710-ben hozott rendeleteket a megye tartassa be mind a katolikusok, mind a protestánsok tekintetében – Zalaegerszeg, 1711. december 15.	39

II. 1711–1780	40
1. Zala vármegye protestáns tisztviselők eltávolítása tárgyában hozott statútumai – Zalaegerszeg, 1718. január 28. és 1752. szeptember 24.	40
2. A Balaton-felvidék falvaiban a kálvinisták és lutheránusok vallásgyakorlása ügyében lefolytatott vizsgálatok során felvett tanúvallomások (részlet) – Pest, 1721. június 23.	41
3. Egyes kerkakutasi lakosok vallásváltoztatása tárgyában Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat – Csesztreg, 1733. december 4.	44
4. Egyes becsvölgyei lakosok vallásváltoztatása tárgyában Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat – [Becsvölgye], 1733. december 4.	46
5. Zala vármegyei tisztviselők jelentése arról, hogy a becsvölgyei prédikátor és az iskolamester ellenszegültek a vármegye parancsának – Becsvölgye, 1746. május 12.	48
6. Sárkány Gábor egerszegi plébános panasa a vármegyéhez amiatt, hogy Becsvölgyén megakadályozták őt az egyházlátogatás végrehajtásában – Zalaegerszeg, 1748. május 6. előtt	49
7. A becsvölgyei és környékbeli kálvinisták vallásgyakorlata tárgyában Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat (részlet) – Nagylengyel, 1748. július 31.	50
8. A felsőörsi kálvinisták templomépítése ügyében Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat (részlet) – Kisfalud, 1749. június 29.	57
9. Zala vármegye vizsgálata a Lovason történt rendbontás ügyében, melynek során a lovasi kálvinisták elűzték földesuruk, a veszprémi káptalan tagjait, akik lepecsételték a templomot és a parókiát (részlet) – Lovas, 1753. augusztus 24. .	62
10. Zala vármegye által a dörögdi kálvinisták létszámával, templomával és predikátoraival kapcsolatban lefolytatott vizsgálat (részlet) – Monostorapáti, 1756. március 28.	68
11. A szentantalfai reformátusok vallásgyakorlatával és a szentantalfai templom építésével kapcsolatban Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat (részlet) – Szentantalfa, 1759. október 26.	72
12. Zala vármegye vizsgálata a kálvinista Ábrahám Péter kacorlaci lakos ellen, katolikus hitre tért lányával szembeni bánásmódja miatt Kacorlak, 1761. augusztus 19.	76
13. A becsvölgyei kálvinisták temetőjével, prédikátorával, valamint a környékbeliek vallási viszonyaival kapcsolatban Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat (részlet) – Becsvölgye, 1762. június 12.	79
14. A köveskáli kálvinista egyházközség által használt földek tulajdonjoga tárgyában lefolytatott vizsgálat (részlet) – Kisfalud, 1763. február 24.	84
15. A magánházaknál lelki tanítást és felolvasást tartó szentgyörgyvölgyi kálvinisták vallásgyakorlata, valamint katolikus apától született kálvinista gyermekes ügyében Zala vármegye által lefolytatott vizsgálat (részlet) – Szentgyörgyvölgy, 1771. április 4.	88

16.	A kővágóörsi lutheránus templom és az ahhoz tartozó földek tulajdonjoga tárgyában lefolytatott vizsgálat (részlet) – Kővágóörs, 1773. október 5.....	91
III.	1780–1849	95
1.	Az építendő szentgyörgyvölgyi református templom telkének ügyében Zala vármegye által kiküldött bizottság összefoglaló jelentése – Szentgyörgyvölgy, 1783. június 20.	95
2. a.	A Debreceni Református Kollégium eljáróinak bizonyítványa Szikszai József részére – Debrecen, 1788. december 2.....	97
2. b.	Tuba István levele Szikszai József református prédikátorhoz, leánya és Szikszai házassága ügyében – Szentgál, 1790. április 30.	98
2. c.	A mohai egyházközség bizonyítványa Szikszai József református prédikátornak a gyülekezetben végzett szolgálatáról – Moha, 1792. június 6.	99
2. d.	Horváth Sámuel református prédikátor, a veszprémi egyházmegye esperese által Szikszai József református prédikátor részére kiadott bizonyítvány – Veszprém, 1801. január 26.	99
2. e.	Szikszai Sámuel leányi református prédikátor bizonyítványa rokona, Szikszai József református prédikátor részére – Lepsény, 1801. január 28.	100
2. f.	A rátóti egyházközség bizonyítványa Szikszai József református prédikátornak a gyülekezetben végzett szolgálatáról – Rátót, 1802. március 13.	101
2. g.	Szikszai József református prédikátor kötelezvénye felesége, Tuba Erzsébet részére – Felsőörs, 1805. április 10.	102
2. h.	Monoszló község eljáróságának bizonyítványa Szikszai József református prédikátor részére, a házából elvitt egyes ingóságokkal kapcsolatban – Monoszló, 1810. július 22.....	104
2. i.	Burján Márton seborvos igazolása Szikszai József református prédikátor felesége, Tuba Erzsébet egészségi állapotáról – Vérkút, 1810. augusztus 11.	105
2. j.	Özvegy Tuba Istvánné Szép Erzsébet panaszos beadványa Zala vármegye főispánjához veje, Szikszai József református prédikátor ellen – Veszprém, 1810. szeptember.....	106
2. k.	Felsőörs község eljáróságának bizonyítványa Szikszai József prédikátor ingóságainak elviteléről, valamint a prédikátor gazdálkodásáról – Felsőörs, 1811. február 28.	109
2. l.	Mészöly István, Zala vármegye táblabírája és Blak Mihály felsőörsi eljáró bizonyáslevele a Szikszai József prédikátor által felesége részére adott kötelezvény aláírásának körülményeiről – Felsőörs, 1811. február 28.....	110
2. m.	Bezerédy Ignác alszolgabíró jelentése a Szikszai József prédikátor ellen lefolytatott vizsgálatról – Monoszló, 1811. március 12.	111
2. n.	Szikszai József református prédikátor nyilatkozata anyósa, özvegy Tuba Istvánné Szép Erzsébet vádjaira – Monoszló, 1811. március 12.	112

3. a. Nagy János és felesége, Varga Zsuzsanna református balatonfüredi lakosok házasság felbontását megelőzően kötött egyezsége – Balatonfüred, 1793. augusztus 15. 118
3. b. Szép Gergely füredi református prédikátor bizonyítványa Nagy János és Varga Zsuzsanna leánya, Erzsébet megkereszteléséről – Balatonfüred, 1794. március 26. 119
4. Hary Mihály végrendelete, amelyben vagyontát a pusztaszentlászlói evangélikus templomra (egyházközségre) hagyja – Pusztaszentlászló, 1817. március 5. 120
5. a. Pusztaszentlászló község és a Pusztaszentlászlói Evangélikus Egyházközség elöljáróságának bizonyítványa Benkő Sámuel evangélikus lelkész részére – Pusztaszentlászló, 1817. szeptember 7. 122
5. b. Kis János dunántúli evangélikus püspök bizonyítványa Benkő Sámuel evangélikus lelkész részére – Sopron, 1818. július 1. 122
6. a. A Tapolcai járás alszolgabírája által lefolytatott vizsgálat arról, hogy a zánkai evangélikusok hol tartották istentiszteleteiket – Káptalantóti, 1820. január 10. 123
6. b. A Zala vármegye által kirendelt kiküldöttség jelentése a reformátusok és az evangélikusok között, a zánkai templom használata kapcsán felmerült vitás kérdésekről – Zánka, 1820. február 11. 125
6. c. Kálmán István zánkai református prédikátor feljegyzése a zánkai evangélikusok és reformátusok között közös templomhasználatuk során felmerült, a reformátusokat ért sérelmekről – Zánka, 1821 körül. 129
7. Zala vármegye közgyűlésének jegyzőkönyvi bejegyzése Benkő Sámuel pusztaszentlászlói evangélikus lelkész folyamodványáról, melyben azt sérelmezi, hogy a pusztaszentlászlói evangélikus templom építési költségeihez a pusztaszentlászlói egyházközséghez tartozó barlahidai evangélikusok nem járulnak hozzá – Zalaegerszeg, 1820. február 21. 130
8. A Zala vármegye által kiküldött bizottság jelentése Horváth János vegyes házasságból született kustánszegi lakos neveltetésével kapcsolatban, a Magyar Királyi Helytartótanács által elrendelt vizsgálatról – Zalaegerszeg, 1820. március 3. 131
9. Zala vármegye kisgyűlésének jegyzőkönyvi bejegyzése a Magyar Királyi Helytartótanács által a protestáns rabok vallásgyakorlata és lelki oktatása tárgyában küldött leiratról, és az annak kapcsán tett megyei intézkedésekről – Zalaegerszeg, 1821. február 20. 134
10. a. A Szentgyörgyvölgyi Református Egyházközség elöljáróinak nyilatkozata a református parókia kirablása következtében az egyházközséget ért károkról – Szentgyörgyvölgy, 1823. november 23. 135
10. b. Zala vármegye törvényszékének ítélete a szentgyörgyvölgyi református parókiát kirabló személyek büntetőperében (részlet) – Zalaegerszeg, 1824. január 24. 137

11. a. Balatonfüred község előjáróságának nyilatkozata a helyi református templomban 1824. április 11-én, az új felekezeti énekeskönyv használatba vétele kapcsán kitört rendbontás ügyében – Balatonfüred, 1824. április 11. 138
11. b. A Veszprémi Református Egyházmegye vezetőségének folyamodványa Zala vármegye első alipánjához, melyben az új énekeskönyv használatba vétele kapcsán a balatonfüredi református gyülekezetben kitört rendbontás kivizsgálását és a felelősök megbüntetését, valamint a húsvéti ünnepkör idején a közrendnek akár karhatalommal való biztosítását kéri – Tótvázsony, 1824. április 12. 142
11. c. Nagy István balatonfüredi református lelkész által, a balatonfüredi rendbontásban részt vevő Varga Mihály kérésére kiadott bizonyáglevelé, melyben arról is nyilatkozik, hogy a gyülekezetben a békesség helyreállt – Balatonfüred, 1826. szeptember 2. 145
12. A Zala vármegye által kiküldött bizottság jelentése a vászolyi evangélikusok által építeni tervezett imaház ügyében, az építkezés anyagi feltételeinek megléte tárgyában lefolytatott vizsgálatról – Káptalantóti, 1826. március 8. 146
13. Zala vármegye kisgyűlési jegyzőkönyvének bejegyzése Tömböl Pál zalaistvándi evangélikus lelkész folyamodványáról, melyben a zalaszentgróti evangélikusoknak a katolikusok részéről elszenvedett sérelmeit panaszolja – Zalaegerszeg, 1826. december 11. 147
14. Skublics Alajos főszolgabíró jelentése a vármegye által a mileji római katolikus plébánia községeiben lakó egyes, római katolikus-református vegyes házasságokból származó személyek vallásának és neveltetésének ügyében elrendelt vizsgálatról – Besenyő, 1828. január 20. 148
15. Zala vármegye kisgyűlésének döntése Hajas István szentgyörgyvölgyi református lelkész kérelméről, melyben a református vallású rabok lelki oktatása céljából Zalaegerszegre tett utazásai költségeinek megtérítését kéri – Zalaegerszeg, 1829. január 12. 150
16. Jelentés az állítólag reverzálist adott Kerese Márton fiainak vallási neveléséről – Zalaegerszeg, 1830. június 1. 150
17. Kerkapoly István főszolgabíró jelentése Zala vármegye részére arról, hogy a néhai Sikos István pápai evangélikus prédikátor által végrendeletileg a Kővágóörsi Evangélikus Egyházközségre hagyott pénzüsszeg iránti követelés érvényesítése ügyében az egyházközség meghatalmazotti képviselétéről az előjárók előtte nyilatkozatot tettek – Zalaegerszeg, 1832. március 28. 153
18. Zala vármegye közgyűlési jegyzőkönyvének bejegyzése Horváth Zsigmond evangélikus lelkész folyamodványa tárgyában, mely szerint Horváth Mihály gyulakeszi plébános egy evangélikus halottnak a helyi katolikus temetőben való eltemetését akadályozta – Zalaegerszeg, 1834. január 7. 155

19. a.	Somody János és Somody Lídia szentantalfai lakosok folyamodványa Zala vármegye első alispánjához, melyben házassági engedély kiadását kéri – Szentantalfa, 1840. december 30.....	156
19. b.	Kerkapoly István első alispán felmenti Somody János és Somody Lídia református szentantalfai lakosokat a házasságkötés előtti, kötelező háromszori kihirdetés alól – Kővágóörs, 1841. január. 6.....	157
20. a.	Töskés István koltai evangélikus lelkész bizonyáglevele Andorka János légrádi evangélikus lelkész részére, házassági diszpenzációja ügyében – Kolta, 1841. május 17.....	158
20. b.	Kerkapoly István első alispán felmenti Andorka János légrádi evangélikus lelkészt és menyasszonyát, Fejér Erzsébetet a házasságkötés előtti, kötelező háromszori kihirdetés alól – Zalaegerszeg, 1841. május 18.	159
21.	A Dunántúli Református Egyházkerület kérelme és értesítése Zala vármegyéhez a Balatonudvari Református Egyházközség anyakönyveinek kiigazítása végett felállítandó választmány kinevezése tárgyában – Veszprém, 1841. július.....	160
22. a.	Lukács Mihály lelkésznek a barabásszegi református gyülekezet elöljárósága nevében Zala vármegyéhez írt folyamodványa vizsgálat elrendelése iránt, a Jelenkor című hírlapban, Stánkovics Ferenc mileji plébános tollából megjelent, a helybeli reformátusokat vallási türelmetlenséggel vádoló újságcikk miatt – Barabásszeg, 1841. augusztus 1.....	161
22. b.	Stánkovics Ferenc mileji plébános beadványa Zala vármegyéhez a mileji plébániához tartozó községek katolikus lakosainak a reformátusok vallási türelmetlensége miatt elszenvedett sérelmei tárgyában – [Milej], 1841. augusztus 3.	162
22. c.	Koppány Ferenc táblabíró jelentése a Zala vármegye által Lukács Mihály barabásszegi református lelkész, valamint Stánkovics Ferenc mileji katolikus plébános folyamodványa következtében elrendelt vizsgálatról – Hely nélkül, 1841 és 1844 között	164
23. a.	A Magyar Királyi Helytartótanács leirata Zala vármegyéhez a református lelkészek és tanítók fizetése pénzneme tárgyában – Buda, 1844. július 9.	165
23. b.	Zala vármegye felterjesztése a Magyar Királyi Helytartótanácsához, amelyben annak 1844. július 7-én kelt, a református lelkészek és tanítók fizetése pénzneme tárgyában küldött leiratára válaszol – Zalaegerszeg, 1844. augusztus 12.	166
23. c.	A Magyar Királyi Helytartótanács második leirata Zala vármegyéhez a református lelkészek és tanítók fizetése pénzneme tárgyában – Buda, 1844. szeptember 3.....	167
23. d.	Balatonfüred környéki református lelkészek folyamodványa Zala vármegyéhez, melyben a Dunántúli Református Egyházkerület lelkészi	

	pénzilletmény tárgyában hozott határozatának végrehajtásához kéri a megye közreműködését – Hely nélkül, 1845 körül	168
24.	A Dunántúli Református Egyházkerület közgyűlésének levele Zala vármegye állandó bizottmányához, melyben az 1848 tavasza óta eltelt időt mint különleges, az ország átalakulásában döntő szerepet játszó időszakot méltatják, ugyanakkor hangsúlyozzák a rend és a nyugalom megőrzésének fontosságát az átalakulási folyamat sikeressége szempontjából – Székesfehérvár, 1848. június 27..	170
IV.	1850–1900	171
1.	A székesfehérvári polgári kerület főispánjának leirata Zala megye cs. kir. főnökéhez Haynau tábornagynak a magyarországi protestáns egyházak önkormányzatát eltörlő rendeletéről – Székesfehérvár, 1850. március 3.	171
2.	Varga Lajos tapolcai járási főbíró jelentése Bogyay Lajos megyefőnök részére az 1851. május 8-án Kapolcson tartott evangélikus egyházmegyei gyűlésről – Tapolca, 1851. május 14.	172
3.	Varga Lajos tapolcai járási főbíró jelentése Bogyay Lajos megyefőnök részére a járás katolikus és protestáns felekezeti iskoláiról (részlet) – Tapolca, 1851. december 22.	173
4.	Lájczig János evangélikus esperes Zala megye császári királyi megyefőnöke felkérésére adott véleménye az öngyilkosok temetésével kapcsolatban – Kapolcs, 1854. szeptember 22.	174
5. a.	Bodon István hejőbábai református lelkész nyugtája és köszönete a hejőbábai református gyülekezet javára Zala vármegye Lendvai járásában összegyűlt pénzadománnyal kapcsolatban – Hejőbába, 1855. augusztus 26.	176
5. b.	Apostol Pál tiszáninneri református püspök kísérőlevele Bogyay Lajos megyefőnökhöz, a Zala vármegye Lendvai járásában a hejőbábai református gyülekezet javára összegyűlt pénzadománnyal kapcsolatban – Miskolc, 1855. augusztus 27.	176
6. a.	A szepetneki evangélikus gyülekezet előjáróságának folyamodványa a megyefőnökhöz, melyben az egyházközség lelkészválasztó közgyűlésére cs. kir. biztos kiküldését kéri – Szepetnek, 1855. december 12.	177
6. b.	A szepetneki evangélikus gyülekezet lelkészválasztó közgyűlésének jegyzőkönyve – Szepetnek, 1855. december 30.	178
7.	Egybekelésük körülményeivel, illetve gyermekeik neveltetésével kapcsolatban kihallgatott katolikus-evangélikus vegyes házasságban élő szepetneki házaspárok nyilatkozatairól a nagykanizsai szolgabírói hivatal által felvett jegyzőkönyvek – Nagykanizsa, 1856. május 26.	180
8. a.	Simon Ferenc evangélikus vallású zalaistvándi lakos gyermekeinek vallási neveltetése tárgyában lefolytatott vizsgálat során, római katolikus vallású özvegye és fia vallomásáról felvett jegyzőkönyv – Zalaegerszeg, 1856. július 3.	183

8. b. Simon Ferenc evangélikus vallású zalaistvándi lakos gyermekeinek vallási neveltetése tárgyában lefolytatott vizsgálat során, öccse, Simon László vallomásáról felvett jegyzőkönyv – Zalaegerszeg, 1856. július 4. 185
8. c. Vidra Ferenc ollári plébános nyilatkozata néhai Simon Ferenc evangélikus vallású, katolikus nővel házasságot kötött zalaistvándi lakos gyermekeinek vallási neveltetése tárgyában – Ollár, 1856. július 6. 186
9. Lájpczig János, a Zalai Evangélikus Egyházmegye esperesének jelentése a járási szolgabírói hivatal részére az egyházmegyében bekövetkezett személyi változásokról – Kapolcs, 1860. szeptember 22. 188
10. a. Sass Lajos galsai evangélikus lelkész folyamodványa, amelyben utasítást kér azzal kapcsolatban, hogy az alkotmányos változásokra tekintettel folytassa-e a környékbeli fogházakban lévő rabok lelkigondozását, illetve korábbi lelkigondozói munkája után járó illetményének megfizetését kéri – Galsa, 1861. március 31. 190
10. b. Zala vármegye bizottmányának Sass Lajos galsai evangélikus lelkész folyamodványa tárgyában hozott végzése – Zalaegerszeg, 1861. május 1. 191
10. c. Zalabéri Horváth Vilmos másodalispán Sass Lajos galsai evangélikus lelkész folyamodványa ügyében Zala vármegye bizottmányához előterjesztett véleménye – Zalaegerszeg, 1861. június 12. 192
11. Koppány Ferenc, Zala vármegye alispánja a megye nevében a balatonfüredi református templomban tartandó református gyászszertartást szervez a közelmúltban elhunyt Palóczy László és gróf Teleki László emlékére – Zalaegerszeg, 1861. június 3. 193
12. Zala vármegye tisztizékének döntése a galamboki reformátusok folyamodványáról, akik azt panaszolják, hogy a lelkészük a pénzbeli illetményét a vele kötött szerződésben megállapítottól eltérő pénznemben követeli – Zalaegerszeg, 1862. június 2. 194
13. a. Boboroczky Nep. János szentgyörgyvölgyi plébános folyamodványa Zala vármegyéhez a plébániájához tartozó Nemesnép község harangjainak a katolikusok és a reformátusok általi közös használatával kapcsolatban – Szentgyörgyvölgy, 1862. december 16. 195
13. b. Jegyzőkönyv a katolikusok és reformátusok által közösen használt nemesnépi harangok jövőbeni használata tárgyában – Nemesnép, 1863. január 16. 196
13. c. Dávid János alszolgabíró határozata a nemesnépi harang használata tárgyában Nemesnép, 1863. január 16. 198
13. d. Dávid János alszolgabíró jelentése a nemesnépi katolikusok és reformátusok között, a harangozás miatt támadt vitáról – Csesztreg, 1863. január 20. 199
13. e. Zala vármegye tisztizéke jóváhagyja Dávid János alszolgabírónak a nemesnépi katolikusok és reformátusok között, a harangozás miatt támadt vita tárgyában hozott határozatát – Zalaegerszeg, 1863. február. 200

14. A Magyar Királyi Helytartótanács intézvénye Zala vármegyéhez Novákovics Kálmán római katolikus vallású nagykanizsai gimnazista ügyében, aki tanulmányait a szarvasi evangélikus gimnáziumban kívánja folytatni – Buda, 1864. október 13. 200
15. Zala vármegye közgyűlési jegyzőkönyvének bejegyzése a galamboki református lelkész és tanító folyamodványáról, melyben a részükre megállapított leelőilletőség kiadását kérik – Zalaegerszeg, 1871. május 1. 201
16. Zala vármegye közgyűlésének döntése a Keszthely környékén lakó nazarénusok anyakönyvezése tárgyában – Zalaegerszeg, 1871. november 6. 202
17. A Zalai Evangélikus Egyházmegyéhez tartozó lelkészek és tanítók által létesített, a tagok és hozzátartozóik segélyezését szolgáló magtáregylet alapszabálya – Hely nélkül, 1874. június 2. 203
18. Zala vármegye vizsgálatot rendel el a csersegtomaji nazarénusok panasza alapján, melyben sérelmezik, hogy halottaikat nem engedik a temetőben eltemetni – Zalaegerszeg, 1875. november 2. 206
19. a. A Veszprémi Református Egyházmegye esperesének levele Keszthely jegyzőjéhez, melyben tájékoztatást kér a településen lakó reformátusok létszámáról – Szentgál, 1879. január 26. 208
19. b. Opperl Károly, a keszthelyi evangélikus gyülekezet gondnokának levele a keszthelyi körjegyzői hivatalhoz, amelyben tájékoztatást ad a keszthelyi reformátusok névsoráról – Keszthely, 1879. január 31. 209
20. Matolcsi István református lelkész bejelentése Nagykanizsa város polgármesteréhez amiatt, hogy egy nagykanizsai közkórházban elhunyt szegény református férfit egyházi szertartás nélkül temettek el – Nagykanizsa, 1888. szeptember 8. 210
21. a. A nagykanizsai evangélikus gyülekezet kérelme a Nagykanizsai Városi Tanácshoz a gyülekezet által építendő templom és paplak építési engedélyének kiadása iránt – Nagykanizsa, 1890. június 30. 212
21. b. Jegyzőkönyv a nagykanizsai evangélikus gyülekezet telkének az építendő templom és lelkészlak tervei alapján tartott helyszíni szemléről – Nagykanizsa, 1890. július 1. 213
22. a. A belügyminiszter értesítése Zala vármegye részére, a pénzügyminiszter által a nagykanizsai evangélikus gyülekezet részére a templomépítés költségeinek előteremtése céljából rendezendő tárgysorsjáték tárgyában kiadott engedélyről – Budapest, 1891. január 30. 214
22. b. Jegyzőkönyv a nagykanizsai evangélikus gyülekezet templomépítési költségeinek előteremtése céljából rendezett tárgysorsjátékról – Nagykanizsa, 1892. december 31. 216

23.	A szeptetneki evangélikus gyülekezet tanítói meghívóokmánya, valamint annak elfogadása Wölfel Gyula által, illetve ezek megerősítése az egyházmegye esperese által – Szeptetnek, 1893. szeptember 3.	217
V. 20.	SZÁZAD	220
1.	A keszthelyi evangélikus gyülekezet tagjainak Keszthely képviselő-testületéhez intézett kérelme a gyülekezet telke előtti járda ügyében – Keszthely, 1906. április .	220
2.	Somogyi Gyula esperes levele a barabásszegi református gyülekezethez helyettes lelkész kirendeléséről és a nyugdíjba vonuló lelkész távozásával kapcsolatos kérdésekről – Egyházasrádóc, 1909.....	221
3.	Kimutatás a szeptetneki evangélikus elemi iskola tanulóiról – Szeptetnek, 1910. november 25.....	223
4.	Novák Elek kővágóörsi evangélikus lelkész levele Keszthely jegyzőjéhez, melyben a keszthelyi evangélikusok egyházi adójának megállapításához kéri a közreműködését – Kővágóörs, 1913. május 6.....	224
5. a.	A Nagykanizsai Református Nőegyesület alakuló közgyűlésének jegyzőkönyve. . .	225
5. b.	A Nagykanizsai Református Nőegyesület alapszabálya (részlet) – Nagykanizsa, 1922. február 26.....	227
6.	Kimutatások a Zalaistvándi Evangélikus Egyházközség vagyonáról és gazdálkodásáról – Zalaistvánd, 1922. szeptember 25.....	230
7. a.	A Zalaegerszegi Protestáns Kör megalakulásának jegyzőkönyve – Zalaegerszeg, 1929. február 4.	238
7. b.	A Zalaegerszegi Protestáns Kör alapszabálya – Zalaegerszeg, 1929. február 4.....	240
8. a.	Kivonat a Nagykanizsai Református Egyházközség gróf Teleki Bélát tiszteletbeli főgondnokká, Kovács Sebestény Miklóst pedig szórványbeli gondnokká választó, 1933. február 5-én tartott rendkívüli gyűlésének jegyzőkönyvéből – Nagykanizsa, 1933. február 12.	246
8. b.	Teleki Béla gróf ünnepi beszéde a nagykanizsai református templom alapkövének letételekor, melyben köszönetet mond tiszteletbeli főgondnokká való megválasztásáért – Hely nélkül, 1933. május	247
9.	A nagykanizsai egyházközség 1933. évi vagyonkimutatása – Nagykanizsa, 1934 . .	249
10.	Jegyzőkönyvi bejegyzés Kislengyel község képviselő-testületének közgyűléséről, melynek során 175 pengő segélyt szavazott meg a Barabásszegi Református Egyházközség, mint a református felekezeti iskola fenntartója részére – Kislengyel, 1938. szeptember 1.	249
11.	Halka Sándor esperes bizalmas levele gróf Teleki Bélához, a nagykanizsai református gyülekezetben uralkodó viszonyokról és a lelkészt ért támadásokról – Erdőcsokonya, 1939. március 20.	251
12.	Jegyzőkönyvi bejegyzés Zalaegerszeg város képviselő-testületének közgyűléséről, melynek során a református egyházközség templomépítésének	

anyagi támogatásban való részesítéséről döntöttek – Zalaegerszeg, 1939. szeptember 22.....	253
13. a. A Somogyi Evangélikus Egyházmegye egyházmegyei bíróságának a dr. Balázsovits Gyula volt szepetneki kántortanító ellen indult fegyelmi eljárásban hozott ítélete (részlet) – Nagykanizsa, 1940. április 22.....	255
13. b. Horváth Lajos evangélikus esperes levele a Zala vármegyei tanfelügyelőséghez dr. Balázsovits Gyula tanító ügyében – Gyékényes, 1941. december 2.	262
14. a. A zalaegerszegi evangélikus gyülekezet kérelme Zalaegerszeg városhoz, melyben templomuk tatarozásához kérnek támogatást – Zalaegerszeg, 1940. május 22.	263
14. b. Jegyzőkönyvi bejegyzés Zalaegerszeg város képviselő-testületének közgyűléséről, melynek során a közgyűlés – az evangélikus templom renoválása céljára az evangélikus egyházközség támogatásban való részesítéséről határozott – Zalaegerszeg, 1940. szeptember 24.	265
15. Megegyezés a Nagykanizsai Református Egyházközség presbitériuma és lelkésze között – Nagykanizsa, 1940. augusztus 6.	266
16. a. A zalaegerszegi református templom alapkövetéti ünnepségén az alapköbe helyezett okmány szövege – Zalaegerszeg, 1940. szeptember 22.	268
16. b. Teleki Béla főispán beszéde a zalaegerszegi református templom alapkövetéti ünnepségén – Zalaegerszeg, 1940. szeptember 22.....	270
17. a. A szombathelyi tankerületi főigazgatóság levele a Zala vármegyei tanfelügyelőséghez, melyben jelentésben benyújtandó véleményt kérnek Szepetnek község egyes lakosainak a szepetneki evangélikus iskola tanítási nyelvével kapcsolatban benyújtott kérelme ügyében – Szombathely, 1941. augusztus 28.....	272
17. b. A szepetneki körjegyző levele a Zala vármegyei tanfelügyelőséghez a szepetneki evangélikus iskola tanítási nyelvének ügyében – Szepetnek, 1941. szeptember 9.....	273
17. c. Seregély István szepetneki evangélikus lelkész, iskolaszéki elnök levele a Zala vármegyei tanfelügyelőséghez, melyben az egyházi főhatóság által engedélyezett részleges német nyelvű oktatás bevezetésével kapcsolatos gyakorlati kérdésekben kér utasítást – Szepetnek, 1941. szeptember 19.	275
17. d. Kapi Béla evangélikus püspök levele a Zala vármegyei tanfelügyelőséghez a szepetneki evangélikus iskola tanítási nyelvének ügyében – Győr, 1941. október 13.....	276
18. Kádár Lajos nyugdíjba vonuló nagykanizsai lelkipásztor köszönőlevele gróf Teleki Béla főispánhoz – Nagykanizsa, 1944. január 17.....	277
19. Dr. Balázsovits Gyula volt szepetneki evangélikus kántortanító, ügyvédjelölt levele a Zalaegerszegi I. számú Igazoló Bizottsághoz – Zalaegerszeg, 1945. augusztus 12.....	278

20.	Gaál Dénesné Vörösmarty Erzsébet református lelkészfeleség, tanítónő önéletrajza – Szentgyörgyvölgy, 1949. április 12.	280
21.	Jegyzőkönyv a sandi római katolikus és evangélikus egyházközségek iskolái, kántortanítói szolgálati lakásai, valamint az iskolák és a tanítói állások fenntartásának célját szolgáló termőföldek államosításáról – Sand, 1950. január 11.	281
22. a.	Kutas Elek esperes levele a Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottságához – a zalaegerszegi evangélikus lelkészlakás jogállása tárgyában – Zalaistvánd, 1956. április 11.	285
22. b.	Nagy Miklós zalaegerszegi evangélikus lelkész fellebbezése a lakásügyében a Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottságának Város- és Községgazdálkodási Osztálya által hozott véghatározat ellen – Zalaegerszeg, 1956. június 22.	286
22. c.	Káldy Zoltán evangélikus püspök levele a Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottságához a zalaegerszegi lelkész lakhatásának ügyében – Budapest, 1960. június 25.	288
22. d.	A Zalaegerszegi Város Tanács Végrehajtóbizottsága igazgatási osztályvezetőjének levele a Déli Evangélikus Egyházkerülethez, melyben közli, hogy nem áll módjában lakást biztosítani a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet részére lelkészlakás céljára – Zalaegerszeg, 1961. március 8.	290
22. e.	Az Állami Egyházügyi Hivatal levele a Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottságához a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet lelkészlakással kapcsolatos problémája ügyében – Budapest, 1962. július 30.	291
22. f.	A Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottsága elnökének levele az Állami Egyházügyi Hivatalhoz a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet lelkészlakása ügyében – Zalaegerszeg, 1962. október 26.	292
22. g.	A Honvédelmi Minisztérium értesítése a Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottsága részére a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet lelkészlakása ügyében – Budapest, 1962. november 4.	293
22. h.	A Zalaegerszegi Város Tanács Végrehajtóbizottsága elnökének levele az Állami Egyházügyi Hivatalhoz a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet lelkészlakása ügyében – Zalaegerszeg, 1962. december 15.	294
22. i.	A Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottsága igazgatási osztályvezetőjének levele a Déli Evangélikus Egyházkerülethez a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet lelkészlakása ügyében – Zalaegerszeg, 1963. december 21.	295
22. j.	Káldy Zoltán evangélikus püspök levele a Zalaegerszegi Városi Tanács Végrehajtóbizottsága igazgatási osztályvezetőjéhez a zalaegerszegi evangélikus gyülekezet lelkészlakása ügyében – Budapest, 1963. december 28.	296
23.	A Zalaegerszegi Megyei Bíróság elsőfokú ítélete a Nagy Kolozsvári István szentgyörgyvölgyi református lelkész ellen az 1956-os forradalom idején	

	tanúsított magatartása miatt indult büntetőperben (részlet) – Zalaegerszeg, 1957. december 18.	297
24.	A Zala Megyei Tanács Művelődésügyi Osztály vezetőjének értesítése az Állami Egyházügyi Hivatal részére Kutas Elek zalaistvándi evangélikus lelkész hitoktatói engedélyének ideiglenes megvonásáról – Zalaegerszeg, 1959. március 9.	302
25.	Nagy Kolozsvári István szentgyörgyvölgyi református lelkész levele a Zala Megyei Tanács egyházügyi főelőadójához – Szentgyörgyvölgy, 1959. október 23...	303
26. a.	Fekete Sándor református esperes levele a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosához a kustánszegi református társegyházközség lelkészi iroda építésével kapcsolatos kérelme ügyében – Körmend, 1966. március 26.	304
26. b.	Bajor Károly megyei egyházügyi tanácsos felterjesztése az Állami Egyházügyi Hivatalhoz a kustánszegi református társegyházközség lelkészi iroda építésével kapcsolatban benyújtott kérelme ügyében – Zalaegerszeg, 1966. április 12.....	305
26. c.	Az Állami Egyházügyi Hivatal értesítése Bajor Károly, a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosa részére a kustánszegi református társegyházközség lelkészi iroda építésével kapcsolatban benyújtott kérelme ügyében – Budapest, 1966. április 21.	306
27. a.	Fekete Sándor református esperes levele a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosához Márkus Mihály szentgyörgyvölgyi református segédlelkész eskütételének ügyében – Körmend, 1966. október 4.	307
27. b.	Bajor Károly megyei egyházügyi tanácsos levele Fekete Sándor espereshez Márkus Mihály szentgyörgyvölgyi református segédlelkész eskütételének ügyében – Zalaegerszeg, 1966. október 7.	308
27. c.	Esküokmány Márkus Mihály szentgyörgyvölgyi segédlelkész eskütetele ügyében – Zalaegerszeg, 1966. október 12.	308
28. a.	A Magyar Néphadsereg osztályvezetője, Komjáti János őrnagy által a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosához küldött megkeresés, melyben Sárkány András pusztaszentlászlói evangélikus lelkésztől és családjáról kér tájékoztatást, akinek lányát egy katonatiszt kívánja feleségül venni – Szentkirályszabadja, 1970. január 20.	309
28. b.	Bajor Károly megyei egyházügyi tanácsos válasza Komjáti János őrnagy, a Magyar Néphadsereg osztályvezetőjének megkeresésére, melyben tájékoztatást ad Sárkány András pusztaszentlászlói evangélikus lelkésztől és családjáról – Zalaegerszeg, 1970. január 23.	310
29. a.	A Surdi Evangélikus Egyházközség kérelme az Állami Egyházügyi Hivatalhoz a surdi evangélikus templom és lelkészlakás tatarozási engedélye ügyében – Surd, 1970. április 25.....	311
29. b.	Dr. Pusztai László surdi evangélikus lelkész levele a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosához a surdi evangélikus templom és lelkészlakás tatarozási engedélye ügyében – Surd, 1970. április 26.	312

29. c. A Zala Megyei Tanács elnökének engedélye a surdi evangélikus templom és lelkészlakás tatarozása ügyében – Zalaegerszeg, 1970. május 3.	313
30. Busa János lenti járási párttitkár levele Bajor Károlyhoz, a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosához, melyben egy református lelkész Lentiben végzett látogatásait nehezményezi – Lenti, 1973. június 9.	314
31. Fekete Sándor református esperes tájékoztatása Bajor Károly, a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosa részére az egyházmegye Zala megye területén található gyülekezeteinek 1972. évi népmozgalmi adatairól – Körmend, 1973. június 23.	315
32. a. A Zalaegerszegi Református Egyházközség kérelme a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosához a zalaegerszegi református lelkészlakás tatarozási engedélye ügyében – Zalaegerszeg, 1973. június 26.	317
32. b. Bajor Károly, a Zala Megyei Tanács egyházügyi tanácsosának elvi engedélye a zalaegerszegi református lelkészlakás tatarozása ügyében – Zalaegerszeg, 1973. június 27.	318
 LEVÉLTÁRI FORRÁSOK.....	 319
 FELHASZNÁLT IRODALOM.....	 322
FORRÁSKIADVÁNYOK.....	322
SZAKIRODALOM.....	322
KÉZIKÖNYVEK, LEXIKONOK.....	325
 RÖVIDÍTÉSEK.....	 326
 KÉPEK.....	 341